

Життєвий шлях вченого, керівника, людини

Доля не рясно дарує нам людей, яким немає виміру. З давніх-давен зірки визначають за їх яскравістю. Гори вимірюють за їх височиною. Океани — глибиною. Простори — обширом, а от виміру людської доброчинності; самовідданості святій справі, служінню своїй Батьківщині так і не знайдено. А є ж такі люди, які своєю доброчинною діяльністю віддано служать людям, державі все своє життя. Таких людей по праву ми маємо називати добродіями. Тобто людьми, які діють на добро. Саме таким є Юрій Григорович Лега.

У кожній сфері суспільного буття є ті негаласливі трударі, котрі за будь-яких систем чи режимів чесно робили і роблять свою справу, не оглядаючись на колотнечу у верхах, на кон'юнктуру моменту, на зміни напрямку вітрів та векторів. Бо працювали і працюють на постійну, незмінну величину — Народ. Отже, їм не потрібно було перебудовуватись чи випрошувати індульгенції в нових господарів. До таких подвижницьких натур належить ректор Черкаського державного технологічного університету, доктор технічних наук, професор Юрій Григорович Лега.

Спілкуючись з Юрієм Григоровичем, я якось запитав про те, чи пам'ятає професор той день, коли вперше зайшов у стіни тодішньої Черкаської філії Київського політехнічного інституту (з 1991 року — Черкаського інженерно-технологічного інституту, а з 2001 року — Черкаського державного технологічного університету). І професор відповів мені таким чином: «Коли вранці відчиняю двері нашого університету, часто згадую, як уперше прийшов у цей навчальний заклад. Це було в 1988 році. Вразила тоді атмосфера свободи і водночас поваги — до науки, до знань.

Очолюючи університет з 1998 року, намагаюся, щоб ця атмосфера жила, щоб наука, знання були б тим міцним панцюжком, який пов'язує і юних студентів, і поважних професорів, академіків, робили б із них осердя тієї еліти, яку ще називають великою наукою».

Саме культ знань, висока якість освіти й стали тими головними пріоритетами, навколо яких формується вся сьогоднішня діяльність Черкаського державного технологічного університету під мудрим керівництвом шановного Юрія Григоровича Леги.

Біографія Ю.Г. Леги – це цікавий життєпис становлення обдарованої, творчої особистості, плідного науковця, видатного організатора, педагогічного діяча.

Юрій Григорович Лега з'явився на світ у сім'ї Григорія Андрійовича (1914 – 1997 рр.) і Марії Іванівни (1915 р.н.) 11 вересня 1949 року. Народившись у важкі післявоєнні роки в мальовничому куточку України – місті Золотоноша Черкаської області, майбутній професор із колисковою піснею матері увібрив у себе любов до рідного краю й України. Де б не був Юрій Григорович, куди б не заносила його доля, він завжди і подумки, і в реальному житті звертався до рідного міста Золотоноші, де пройшло дитинство, настало змужніння, сплелись воедино і радість, і перший смуток.

У 1966 році Юрій Григорович успішно закінчив Золотоніську середню школу ім. С.Л. Скляренка і вступив до Кіровоградського технічного училища зв'язку, яке закінчив із відзнакою в 1968 році. Свою трудову діяльність він розпочав після закінчення пицезгаданого училища. Працював радіомеханіком телевізійної майстерні в рідному місті Золотоноші, а з 1969 року у Золотоніському районному вузлі зв'язку – монтером, потім радіомеханіком телевізійної майстерні.

У 1971 році вступив, а в 1976 році закінчив із відзнакою Одеський електротехнічний інститут зв'язку ім. О.С. Попова (нині

Українська державна академія зв'язку). Після закінчення інституту працював інженером у Золотоніському вузлі зв'язку.

З 1981 року Юрій Григорович перебував на партійній роботі: працював інструктором організаційного відділу Золотоніського райкому партії України Черкаської області, з 1982 року був переведений інструктором загального відділу Черкаського обкому Компартії України, а з 1984 року працював інструктором промислово-транспортного відділу обкому партії. У травні 1987 року обраний другим секретарем Золотоніського райкому Компартії України.

Юрій Григорович завжди з глибокою повагою і гордістю говорить про ті свої життєві роки, на які випала доля працювати в партійних органах влади. У цьому контексті хотілося б відзначити високу людську гідність і порядність Юрія Григоровича Леги. Коли розвалився Радянський Союз і багато хто з його колег, котрі ще вчора були будівничими соціалістичної Вітчизни, почали зрікатися свого минулого, а то й проклинати його, він жодного разу не дозволив собі подібної безтактності. І, напевно, не тому, що беззастережно упевнений у безгрішності минулого, а тому, що, на його переконання, у ньому було багато і такого, чим з повним правом можна пишатися. Це позиція справжнього громадянина, котрий відчуває свою причетність до історії Вітчизни, а отже, і відповідальність за неї. Це в жодному разі не стало на перешкоді сприйняттю ним суверенності України. Можливо, саме тому, що Юрій Григорович завжди служив не абстрактній ідеї, не режиму, а, висловлюючись пафосно, своєму народові.

З 1988 року професор Ю.Г. Лега поєднував партійну роботу з викладанням у Черкаській філії Київського політехнічного інституту (з 1988 року він – асистент кафедри радіотехніки; з 1991 року – доцент, а вже з 1994 року – професор згаданої кафедри).

У 1991 році Ю.Г. Лега захистив кандидатську дисертацію на тему «Розробка та дослідження слідкуючого фільтра для прийому

сигналів з однополюсною та амплітудною модуляцією» в Одеському електротехнічному інституті зв'язку ім. О.С. Попова, став доцентом кафедри радіотехніки Черкаського інженерно-технологічного інституту.

З 1993 по 1998 рік Юрій Григорович працював секретарем Вченої ради Черкаського інженерно-технологічного інституту. У період з 1995 по 1998 рік очолював профспілковий комітет викладачів та співробітників вищезгаданого інституту.

Із січня по листопад 1998 року працював проректором з науково-дослідної роботи Черкаського інженерно-технологічного інституту.

З 1998 по 2007 рік працював завідувачем кафедри «Комп'ютерних систем, а з 2007 року очолив кафедру радіотехніки університету.

У 2001 році Ю.Г. Лега успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук на тему: «Наукові принципи побудови та дослідження систем зв'язку з використанням шумових сигналів».

Яку б посаду не займав Юрій Григорович, він завжди досягав головного – ефективних результатів. Особливої відзнаки потребує його вміння серед буденних клопотів побачити ту єдину мету, яка відповідає нагальним потребам колективу, розвитку освіти і науки.

У 1998 році Юрій Григорович Лега на конкурсній основі обраний ректором Черкаського інженерно-технологічного інституту. Завдяки його активній громадській і державницькій позиції, непересічним організаторським здібностям, відповідальності і професіоналізму інститут перетворився в сучасний бізнеспрофільний освітній заклад, акредитований за IV рівнем акредитації в цілому та здобув статус Черкаського державного технологічного університету. Контингент студентів за роки ректорства професора Ю.Г. Леги зріс з 4800 до 10000.

Запроваджена екстернатна форма навчання, система перепідготовки кадрів, діє аспірантура з тринадцяти наукових спеціальностей.

Кількість наукових шкіл за роки ректорства Юрія Григоровича Леги зросла в три рази, кількість аспірантів, захищених кандидатських та докторських дисертацій зросла в шість разів, а основні наукові досягнення, впроваджені в навчальний процес та виробництво, зросли в сім разів. За кількістю патентів та винаходів Черкаський державний технологічний університет нині гідно посідає перше місце в Черкаській області.

За активного сприяння ректора Ю.Г. Леги 9 жовтня 2002 року відповідно до рішення Президії ВАК України в Черкаському державному технологічному університеті вперше серед навчальних закладів Черкащини створена спеціалізована вчена рада К 73.052.01 по захисту кандидатських дисертацій технічного спрямування. Нині в університеті фахово працює вищезазначена спецрада по захисту дисертацій з таких трьох спеціальностей: 05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти; 05.13.06 – автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології; 01.05.02 – інформаційні технології, останню очолює професор Юрій Григорович Лега. У спеціалізованій раді університету нині вже захищено 40 кандидатських дисертацій (дані на 1 липня 2009 р.).

Завдяки зусиллям ректора Ю.Г. Леги значно поліпшилися соціально-економічні показники діяльності університету: за останні роки вдвічі збільшилась кількість навчальних корпусів, придбано два гуртожитки, у 2,5 рази зросла середня заробітна плата, обсяг позабюджетних коштів на утримання і розвиток матеріально-технічної бази університету, забезпечення навчального процесу зріс у чотири рази, що втричі перевищує бюджетне фінансування. На ремонт і розширення навчальних площ щорічно витрачається близько 2 млн грн.

Як учений професор Юрій Григорович Лега працює в галузі розробки принципів передачі інформації з використанням шумових сигналів, а також елементів та пристроїв обчислювальної техніки та систем управління. Має понад 300 наукових праць, з них – близько 50 патентів на винаходи, 30 монографій та навчальних посібників.

Ю.Г. Лега – головний редактор таких фахових наукових видань, як «Вісник Черкаського державного технологічного університету»: науково-технічний журнал (періодичність випуску: 4 номери на рік) та «Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки» (з 2000 р. вийшло друком 23 випуски).

Юрій Григорович, без перебільшення, – неординарна особистість, якій притаманне рідкісне поєднання рис блискучого керівника, справжнього лідера науково-педагогічного колективу, неперевершеного вдумливого дослідника і чуйної, скромної людини. Саме ці високі професійні та людські якості, дивовижна працездатність, відданість улюбленій справі, принесли шановному професору заслужений авторитет і загальну повагу колег, учнів, широкої наукової та освітянської громадськості не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

19 березня 2009 року Ю.Г. Лега на конкурсній основі переобраний на посаду ректора Черкаського державного технологічного університету на наступний термін.

Як депутат Черкаської обласної Ради Юрій Григорович зміло зосереджує зусилля на реалізацію державної політики у сфері освіти і науки, відродження національної духовності.

Активну громадську діяльність і наукову роботу професора Ю.Г. Леги неодноразово шанувувала держава, про що свідчать, зокрема, його нагороди: орден «За заслуги» III ступеня, за активну участь у розбудові місцевого самоврядування та з нагоди 50-річчя утворення Черкаської області – Почесна грамота та медаль Верховної Ради України, за значний внесок у розбудову України

та за заслуги перед Українським народом та Українською православною церквою і благодійну діяльність – орден Святого Георгія, знак ордена Святого Князя Володимира IV ступеня, а також Почесна нагорода I ступеня «Інтелект нації», присвоєно титул «Лицар ордена Святого Князя Володимира» та нагороджено Грамотою Митрополита Київського і всієї України Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженного Володимира; оголошено Подяку Кабінетом Міністрів України за особистий внесок у розбудову громадянського суспільства в Україні; присуджено премію імені В.М. Глушкова з врученням Золотої медалі лауреата; нагороджено знаком “Петро Могила”. Центром з академічного призначення при міжнародній кадровій академії Юрію Григоровичу Лезі присуджено вчений ступінь доктора філософії в технічних науках.

У цьому нарисі про життєвий і науково-педагогічний шлях професора Ю.Г. Леги хотілось б декілька слів сказати про нього як про Людину. Найціннішим своїм дарунком у житті Юрій Григорович вважає своїх дітей, яких у нього троє – дочка Наталія і два сини – Андрій і Антон. «Моя сім'я і мої діти є потужним важелем у вирішенні всіх проблем, як особистого, так і громадського напрямку», – говорить він.

Одного разу, спілкуючись із Юрієм Григоровичем, я запитав про те, що найбільше любить його душа. Задумавшись, професор відповів так: «Душа... Для душі... Люблю побути на самоті, осмислити свої дії, скласти плани на майбутнє. Я вважаю, що в цьому світі все взаємопов'язане і підпорядковане певній закономірності».

Щодня вирішуючи справи державної ваги, проявляючи людяність і далекоглядність, досвід науковця, керівника, Юрій Григорович уміло веде колектив Черкаського державного технологічного університету до досягнення великої мети – статусу національного університету.

Життєвий досвід Юрія Григоровича, організаторські здібності, притаманні риси дали можливість йому завоювати величезний авторитет і повагу серед професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів Черкаського державного технологічного університету.

На життєвому шляху Юрія Григоровича траплялися верховини й низини, мінялися системи і режими. Однак ці переміни й одміни не похитнули внутрішньої суті його як добротворця. Тим паче, літа і примхи долі навіть зовнішньо не змінили його, що теж не в останню чергу засвідчує цілісність природи. Для нього головне не посада, а праця в ім'я загального добра. За своїм характером Юрій Григорович Лега – господар, по-українськи, по-хліборобськи дбайливий збирач і невтомний трудар.

Завершити нарис про життєвий шлях професора Ю.Г. Леги хочеться його ж словами: «Я щасливий, що Україна – незалежна держава, яка обрала шлях ринкового розвитку та європейської інтеграції. Я мрію, аби європейські стандарти життя стали українськими реаліями, а для цього потрібно чесно і сумлінно працювати кожному громадянину України».

Для мене Юрій Григорович Лега є великою загадкою, не до кінця пізнаною скарбницею людської мудрості, геніальності, істинності. Він – справжній самородок українського народу, у якому органічно поєдналися національні чесноти і невичерпне бажання пізнати життя, зробити його кращим, нести людям радість і добро.

Хай же Доля дарує Вам, шановний Юріє Григоровичу, ще багато і багато літ для трудів праведних на безмежній освітній і науковій ниві нашої Соборної України!

P.S. Коли вже був написаний нарис про життєвий шлях професора Юрія Григоровича Леги, з'явилась новина, про яку,

на, наш погляд, обов'язково, ми зобов'язані повідомити нашого шановного читача. На початку липня 2009 року професор Ю.Г. Лега отримав листа від Президента Американського біографічного інституту Дж.М. Еванса, у якому той поінформував, що Юрія Григоровича включено до Зали Слави Американського біографічного інституту – світової організації, яка славиться своїми відомими людьми в усьому світі. Їх імена включені до 250 біографічних видань про видатних чоловіків та жінок світу, які є взірцем завдяки своїй кар'єрі, громадським досягненням, дослідженням, викладанню, вихованню та практичному досвіду. Тож, щиро вітаємо!

В.М. Лазуренко,

кандидат історичних наук, доцент,

член Національної спілки журналістів України

Особисті досягнення Юрія Григоровича Леги в соціальному дискурсі

- 1991 р. – Присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук. Диплом КД № 035003 від 17.04.1991 р.
- 1994 р. – Член-кореспондент Української Академії наук національного прогресу за спеціальністю «Іноватика». Диплом № К-718 від 14.01.1994 р.
- 1999 р. – Присвоєно вчений ступінь доктора філософії у технічних науках. Свідоцтво УС № 030649 від 27.04.1999 р.
- 1999 р. – Обрано дійсним членом (академіком) Української Академії наук національного прогресу. Диплом № 2А134 від 15.03.1999 р.
- 1999 р. – Обрано дійсним членом Міжнародної Академії комп'ютерних наук і системи (академіком) з науково-виробничого напрямку «телекомунікація і зв'язок». Диплом № 178 від 23.06.1999 р.
- 1999 р. – Нагороджено ювілейною медаллю «55 років перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»
- 1999 р. – Присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти України». Посвідчення № 1238 від 01.10.1999 р.
- 2000 р. – Нагороджено Золотою медаллю «За заслуги в освіті». Посвідчення до медалі № 030 від 04.05.2000 р.
- 2000 р. – Номінант видання «Золота книга ділової еліти України». Диплом-2000 р.
- 2001 р. – Присуджено науковий ступінь доктора технічних наук зі спеціальності «Теорія телекомунікацій». Диплом доктора наук ДД № 001875 від 04.07.2001 р.